

Utbildningsinspektion i Krokoms gymnasieskola

Gymnasieskola

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Krokoms gymnasieskola den 1 mars 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden, nämligen skolans uppdrag att främja elevernas lärande, kunskapsuppdraget, att överföra grundläggande värden, demokratiuppdraget, samt rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning och hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i sammanfattningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om cirka tre år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades enhetschef tillika rektor, studierektor på Wången, verksamhetsledare på det individuella programmet, studie- och yrkesvägledare, kurator, undervisande personal samt föräldrar till elever i årskurs 1. Inspektörerna gjorde även verksamhetsbesök på skolans två program. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Krokoms gymnasieskola	Antal elever
Gymnasieskola	103

Krokoms gymnasieskola är en av sex gymnasieskolor som ingår i Jämtlands gymnasieförbund. Den består av två program, individuella programmet och hästhållning med inriktning travsport. Individuella programmet finns centralt beläget i Krokoms medan hästhållning finns i Wången, cirka två mil från Krokoms centrum.

Lokalerna för individuella programmet är funktionella och utgörs av många små grupper. Ett fåtal grundskoleämnen genomförs också vid några av kommunens grundskolor, exempelvis hem- och konsumentkunskap samt idrott och hälsa.

I Wången är skolans anläggningar anpassade till travsportens behov. Exempelvis finns lokaler för smedja, skohall, travbana, kör- och ridhall. Undervisning i kärnämnen och hästrelaterade ämnen bedrivs i ändamålsenliga och moderna lokaler. Estetisk verksamhet bedrivs delvis vid en av kommunens grundskolor. Utbildningen vid Wången är riksrekryterande vilket medför att flertalet elever bor vid skolan i elevbostäder under läsåret eller i lägenheter ute i samhället.

Eftersom skolans två program avsevärt skiljer sig åt, både innehålls- och lokalmässigt, beskrivs de åtskilda inom de flesta bedömningsområden.

Helhetsbedömning

Kunskaper

Vid en bedömning av resultaten för Krokoms gymnasieskola är det viktigt att beakta att dessa bygger på få elever och ett program. I Skolverkets statistik redovisas för Krokoms gymnasieskola även resultat för fordonsprogrammet, som från och med hösten 2006 återfinns inom VCT-gymnasiet i Östersund. Därför anges i tabellen endast statistik för det specialutformade programmet Hästhållning med inriktning travsport i Wången.

Tabell 1: Krokoms gymnasieskolas (Wången) resultat jämfört med övriga gymnasieskolor inom Jämtlands gymnasieförbund och riket.

	Wången		Jämtlands gymnasieförbund		Riket	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Andel elever med slutbetyg inom fyra år (%)	88,0	80,0	Ingen uppgift	77,4	76,0	76,0
Andel elever med reducerat program (%)	0	0	2,4	1,3	5,1	4,4
Andel elever med utökat program (%)	0	0	22,2	12,2	23,2	22,6
Genomsnittlig betygspoäng	13,6	13,8	14,2	14,1	14,1	14,1

Källa: Skolverkets statistik

Eleverna på programmet hästhållning når genomsnittliga betygspoäng som ligger något lägre än riksgenomsnittet. Andelen elever som har grundläggande behörighet till högskolestudier är också lägre vid skolan än för gymnasieförbundet och riket i

stort. Av de elever som fått slutbetyg år 2005 och 2006 var drygt 80 procent behöriga till högskolestudier. Inga elever har under de senaste två åren studerat enligt reducerat eller utökat program. Vid intervjuer framkommer att möjligheten till utökat program inskränks beroende på begränsad lärartillgång. Flera elever har problem att klara målen för B-kursen i matematik. Dessa elever erbjuds extra undervisning utöver den ordinarie undervisningstiden. Detta utnyttjas emellertid inte fullt ut av eleverna. Det råder en fokusering på de hästrelaterade ämnena för flertalet av eleverna. Skolan saknar uppföljning och analys av elevernas studieresultat över tid. Inspektörerna bedömer att skolan bör göra en analys av elevernas studieresultat och vidta åtgärder för att förbättra elevernas resultat i samtliga ämnen.

Under de senaste åren har flertalet elever vid det individuella programmet påbörjat ett nationellt program nästkommande läsår. Endast ett fåtal av dessa elever avbryter sina gymnasiestudier. Vid det individuella programmet erbjuds eleverna att läsa samtliga grundskoleämnen och A-kurser i alla kärnämnen. Flertalet av eleverna studerar på heltid.

I Wången har eleverna regelbundna klassråd och elevråd. Inspektionen visar att användningen av dessa kopplas till skolans uppdrag att utveckla elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former. Eleverna upplever också att de får vara delaktiga i de flesta beslut som fattas men att det tar lång tid innan besluten genomförs. Eleverna vid det individuella programmet har dagliga morgonsamlingar där frågor som är av gemensamt intresse för eleverna behandlas. Inspektionen visar även att eleverna vid båda programmen har inflytande över sitt lärande på flera sätt. Eleverna är med och påverkar val av arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Inspektörerna anser att eleverna på båda programmen i allmänhet känner till kursplanemål och betygskriterier. Emellertid upplever eleverna att dessa i många fall är diffusa. Inspektörerna bedömer att programmen behöver vidta åtgärder för att tydliggöra kursplanemålen och betygskriterierna. Undervisningen anpassas till den enskilda elevens behov och förutsättningar.

Rektorn har begränsad kännedom om elevvårdsarbetet vid programmen och tar begränsat ansvar för hur resurser och stödåtgärder fördelas. Emellertid finns en studierektor vid Wången och en verksamhetsledare på individuella programmet som ansvarar för detta i rektorns ställe vilket inspektörerna bedömer inte motsvarar författningarnas krav. Båda programmen har rutiner för att uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd. Vid inspektionstillfället framkommer dock att arbetet med elever i behov av särskilt stöd inte alltid fungerar tillfredsställande. Flertalet elever i behov av särskilt stöd har exempelvis inte åtgärdsprogram. Det saknas även specialpedagogisk kompetens vid programmen. Mot bakgrund av ovanstående bedömer inspektörerna att skolans program måste förbättra sitt arbete med att utarbeta åtgärdsprogram och säkerställa att åtgärdsprogram utarbetas för samtliga elever i behov av stödåtgärder samt att uppföljning av dessa genomförs.

Inspektörerna bedömer att kunskapsutvecklingen för varje elev kontinuerligt följs upp i samtliga kurser och att programmets lärare utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Utvecklingssamtal genomförs regelbundet med alla elever och med den individuella studieplanen som grund.

Lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper och använder fastställda betygskriterier för sin betygssättning. Nationella ämnesprov används som ett redskap för att åstadkomma likvärdig betygssättning vid båda programmen. Emellertid framkommer en önskan från lärarna om ett övergripande nätverk där lärare kan diskutera och utbyta erfarenheter kring bedömning och betygssättning då flertalet lärare är ensamma inom sitt ämne.

Normer och värden

Inspektörerna bedömer att programmen arbetar aktivt med värdegrundsfrågor. Elever såväl som personal upplever att det generellt råder en god stämning vid båda programmen. Kränkande behandling förekommer dock, främst verbalt. Vid inspektionen framkommer att elevernas förhållningssätt gentemot varandra inte alltid präglas av tolerans och respekt. Inspektörerna bedömer att respektive program måste förbättra sina resultat avseende elevernas respekt, tolerans och förhållningssätt gentemot varandra.

Skolans program saknar vid inspektionstillfället en gällande likabehandlingsplan. Programmen har dock påbörjat sitt arbete med att upprätta en likabehandlingsplan. Något utkast fanns inte tillgängligt för inspektörerna att ta del av. Mot bakgrund av ovanstående bedömer inspektörerna att skolans respektive program måste intensifiera sitt arbete med att upprätta en likabehandlingsplan. Den 15 oktober 2006 trädde också nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Övergripande ordningsregler finns vid båda programmen. Vid intervjuer framkommer dock att elever överlag har liten kännedom om de övergripande ordningsreglerna och att de inte varit delaktiga vid utformandet av reglerna. Inspektörerna bedömer att skolans program måste utarbeta ordningsreglerna i tydligare samverkan med eleverna.

Ledning och kvalitetsarbete

Inspektionen visar att flera av programmens lärare inte har pedagogisk utbildning för de ämnen de undervisar i. Detta gäller främst lärarna vid de hästrelaterade kurserna vid Wången. På programmen arbetar även elevassistenter på heltid samt studie- och yrkesvägledare, skolsköterska och kurator på deltid. Ingen specialpedagog finns vid något av programmen vilket efterfrågas av både elever och personal. Vid inspektionen framkommer också att det finns ytterligare behov av elevvårdande personal. Inspektörerna bedömer att skolan bör öka tillgången till specialpedagogisk kompetens och elevvårdande personal.

I Krokoms gymnasieskola finns en halvtidsanställd rektor. Rektorn är placerad i centrala Krokoms. Inspektionen visar att rektorn inte är förtrogen med den dagliga verksamheten. En allmän uppfattning bland rektorn och personalen är att de administrativa uppgifterna upptar mycket av rektorns tid och att den pedagogiska ledningen därför blivit lidande. Vid Wången finns en studierektor och vid individuella programmet finns en verksamhetsledare, vilka ansvarar för den dagliga verksamheten samt den pedagogiska ledningen vid respektive program. Inspektionen visar att ansvarsfördelningen är otydlig främst vid det individuella programmet, vilket leder till att vissa frågor inte behandlas eller åtgärdas tillräckligt skyndsamt. Inspektörerna bedömer att rektorn inte tar det övergripande ledningsansvaret för den pedagogiska utvecklingen av programmen.

Programmen genomför regelbundna utvärderingar av arbetsplaner och kursmål. Elever och föräldrar utvärderar verksamheten via enkäter. Respektive program utvärderar verksamheten i form av en verksamhetsberättelse där det gångna läsåret beskrivs och utvärderas. Skolan, som ingår i Jämtlands gymnasieförbund, skall varje år lämna in en års- och kvalitetsredovisning. Den skall bedöma i vilken mån de nationella målen förverkligats och vilka åtgärder som planeras för ökad måluppfyl-

lelse. Vid inspektionstillfället fanns ingen kvalitetsredovisning för skolan, vilket inspektörerna bedömer vara en brist. Vidare saknas en arbetsplan för skolan.

Brister som måste åtgärdas och förbättringsbehov

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan har ingen arbetsplan (1 kap. 13 § gymnasieförordningen).
- Skolan utarbetar inte åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).
- Skolan saknar en likabehandlingsplan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Rektorn är inte förtrogen med det dagliga arbetet och verkar endast delvis för att utbildningen utvecklas (2 kap. 2 § skollagen).
- Skolan har verksamhetsledare vid respektive program som delvis har rektorns ledningsansvar (1 kap. 2 § gymnasieförordningen).
- Skolan har ingen kvalitetsredovisning (1 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör förbättra arbetet med att analysera sina resultat och vidta åtgärder för att förbättra dem.
- Skolan bör tydliggöra kursplanemålen och betygskriterierna.
- Skolans värdegrundsarbete bör förbättras.
- Skolan bör utarbeta sina ordningsregler i tydligare samverkan med eleverna.
- Tillgången till specialpedagogisk kompetens och elevvårdande personal bör öka och lärarnas pedagogiska kompetens, särskilt i karaktärsämneskurser bör förbättras.

Bedömningar

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev skall nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna skall nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här	Bedömning
Genomströmning i utbildningen Slutbetyg/samlade betygsdokument Behörighet till högskolan Resultat på nationella ämnesprov Differenser mellan program/skolor Könrelaterade betygsskillnader	Kunskapsresultaten är i väsentliga delar goda, men inspektörerna bedömer att skolan bör göra en analys av elevernas studieresultat och vidta åtgärder för att förbättra elevernas resultat i samtliga kurser.

1.2 Genomförande av utbildningen

Inspektionen bedömer här	Bedömning
Utgångspunkter för utbildningen Elevernas inflytande över lärandet Demokratiska arbetsformer Samverkan Elevernas kännedom om skolans kunskapsuppdrag Individuell studieplanering	Kvaliteten i genomförandet av utbildningen är huvudsakligen god förutom avseende: <i>Elevernas kännedom om skolans kunskapsuppdrag</i> Skolan skall sträva mot att varje elev kan bedöma sina studieresultat och utvecklingsbehov i förhållande till kraven i kursplanerna. Läraren skall redovisa för eleverna på vilka grunder betygssättning sker. Eleverna upplever att kursplanemålen och betygskriterierna i många fall är diffusa. Inspektörerna bedömer att skolan bör vidta åtgärder för att tydliggöra dessa.

1.3 Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Inspektionen bedömer här Individanpassning av läran- det Särskilt stöd, åtgärdsprogram Individuellt program	Bedömning Kravet på anpassning av verksamheten och särskilt stöd till elever i behov av detta uppfylls i väsentliga delar förutom avseende: Åtgärdsprogram Om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder skall rektorn se till att behovet utreds. Visar utredningen att eleven behöver särskilt stöd skall rektorn se till att åtgärdsprogram utarbetas. Skolan utarbetar inte åtgärdsprogram för alla elever i behov av stödåtgärder. Rektorn har endast begränsad kännedom om skolans elevvårdsarbete och har delegerat ansvaret för att resurser och stödåtgärder fördelas efter behov till programmets verksamhetsledare. Inspektörerna bedömer att skolan skall utarbeta åtgärdsprogram för samtliga elever som är i behov av särskilda stödåtgärder samt att uppföljning av dessa genomförs. Vidare får inte rektorn delegera ansvaret för att resurser och stödåtgärder fördelas efter behov.
--	---

1.4 Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat

Inspektionen bedömer här Uppföljning av resultat Kommunikation av utvecklingsbehov och resultat	Bedömning Kraven på kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat uppfylls väl.
--	---

1.5 Bedömning och betygssättning

Inspektionen bedömer här Kunskapsbedömning Underlag för betygssättning Betygssättning Betygskriterier för skolans lokala kurser	Bedömning Skolan har fungerande rutiner för bedömning och betygssättning.
--	---

Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumenten för vårt skolväsende.

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inspektionen bedömer här Personalens förhållningssätt Värdegrundsarbetet Ordningsregler Likabehandlingsplan	Bedömning Skolan arbetar med normer och värden men åtgärder bör vidtas avseende Värdegrundsarbetet Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling. Kränkande behandling, främst verbal, förekommer vid skolan. Inspektörerna bedömer att programmen måste förbättra sina resultat avseende elevernas respekt, tolerans och förhållningssätt gentemot varandra. Ordningsregler Ordningsregler skall finnas för varje skola. Dessa skall utarbetas och följas upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna. Skolans ordningsregler är överlag inte kända bland eleverna vilka heller inte varit delaktiga vid utformandet av dessa. Inspektörerna bedömer att skolans program måste utarbeta ordningsreglerna i tydligare samverkan med eleverna. Likabehandlingsplan En likabehandlingsplan skall finnas för varje skola. Den skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Skolan saknar en likabehandlingsplan.
---	---

Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inspektionen bedömer här Personalens utbildning Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen Personalens kompetensutveckling	Bedömning Personalens utbildning och kompetensutveckling är huvudsakligen god förutom avseende: Personalens utbildning Det finns ingen specialpedagog vid skolan och elevvårdande personal i begränsad omfattning. Den undervisande personalen i karaktärsämneskurserna har god yrkeskunskap, men inte pedagogisk utbildning i tillräcklig omfattning. Inspektörerna bedömer att tillgången till specialpedagogisk kompetens och elevvårdande personal bör öka, samt även den pedagogiska kompetensen hos undervisande personal i karaktärsämneskurserna.
--	---

3.2 Rektors ansvar

Inspektionen bedömer här Rektors förtrogenhet Rektors ansvar för verksamhetens utveckling Rektors beslutsfattande	Bedömning Rektors ansvar uppfyller inte författningarnas krav avseende: Rektors förtrogenhet Rektorn skall hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Skolan har verksamhetsledare som i rektors ställe ansvarar för den dagliga verksamheten. Inspektörerna bedömer att rektorn inte är förtrogen med verksamheten. Rektors ansvar för verksamhetens utveckling Rektorn skall särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Skolan har verksamhetsledare som i rektorns ställe väsentligen ansvarar för verksamhetens utveckling. Inspektörerna bedömer att rektorn endast delvis verkar för verksamhetens utveckling.
---	---

3.3 Tillgång till utbildning

Inspektionen bedömer här Tillgång till utbildning Undervisningstid Valmöjligheter Lokal utformning av utbildningen Studie - och yrkesorientering Avgiftsfri utbildning	Bedömning Kravet på lika tillgång uppfylls.
---	---

3.4 Kvalitetsarbete

Inspektionen bedömer här Systematiskt kvalitetsarbete Kvalitetsredovisning	Bedömning Skolan uppfyller inte författningarnas krav avseende: Systematiskt kvalitetsarbete För genomförandet av de fastställda målen för utbildningen skall det finnas en arbetsplan. Skolan saknar en arbetsplan. Kvalitetsredovisning Varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Skolan saknar en kvalitetsredovisning.
---	--

2007-09-05 Umeå

Veronica Bonivart Säfström

Marita Björkman